

streek; van die kan er volgens de belijdenis maar hoogstens één Kerk zijn; de andere zijn secten, die zich met den naam der kerk versieren. Een „inter-sectarische“ houding zou hier dus mogelijk zijn; een „interkerkelijke“ niet. Wat men in S.S.R. natuurlijk bedoelt is dit, dat men, tot het bereiken van een bepaald doel, n.l. den opbouw van een christelijk studentenleven en een christelijk wetenschappelijk arbeid, verbinding, samenwerking zoekt, met hen, die men ook meent te moeten houden voor ware geloovigen.

Wil men, dan zou men zulk een vereeniging beter niet een „interkerkelijke“, maar wél een niet-kerkelijke, christelijke organisatie kunnen noemen.

Wanneer wij de zaak zóó stellen, komt direct de vraag op: is het mogelijk het christelijke los te maken van het kerkelijke? En indien het al mogelijk is, is het ook geoorloofd?

Dat het mogelijk is, valt m.i. geen moment te ontkennen. Ook de belijdenis gaat hiervan uit. Als art. 28 den eisch stelt, dat de geloovigen zich af te scheiden hebben van degenen, die niet van de Kerk zijn, dan onderstelt 't reeds de mogelijkheid, dat er ware geloovigen zijn, die hier op aarde op een bepaald moment van hun leven geen lid zijn van de kerk. Ja, het is zelfs mogelijk, dat er ware geloovigen zijn, die hier op aarde gedurende hun geheele leven geen lid zijn van de Kerk van Jezus Christus, die zich hier op aarde niet voegen tot deze vergadering dergenen, die zalig worden, welke vergadering hier op aarde altijd een bepaald adres heeft in ietere plaats; en die pas in hun sterven door God Zelfen gevoegd worden bij de Vergadering, buiten welke geen zaligheid is.

Mogelijk is het dus; maar is het ook geoorloofd? De belijdenis zegt heel duidelijk: neen! Het is het ambt aller geloovigen om zich te voegen tot deze Vergadering, hetzij op wat plaats, dat God ze gesteld heeft.

Ieder geloovige, ook iedere geloovige student aan een onzer Rijksuniversiteiten, heeft dus de plicht, zich te voegen bij de wettige Kerk van zijn woonplaats. En het is en blijft altijd onze christenplicht, onze plicht als naaste (denk aan de gelijkenis van den barmhartigen Samaritaan en aan die van het verloren schaap!) om onzen medestudent, die zich niet voegt bij de wettige kerk van Christus, op te wekken en te vermanen, dit wél te doen. Door de hoopeloze verdeeldheid van het kerkelijke leven, is er over de geloovigen gekomen een soort stemming van moedeloosheid; het is onbegonnen werk te gaan arbeiden aan de eenheid van de kerk; het haalt toch niets uit. Mede onder invloed daarvan heeft zich mogelijk ook ontwikkeld de pluriformiteitstheorie der kerk, welke het vermanen om tot kerkelijke eenheid te komen, zóó mogelijk nog meer lam legde. Er is gekomen een soort kerkelijk indifferentisme. Men is en men blijft nu eenmaal, als zich geen groote moeilijkheden voordoen, als bijv. een huwelijk met iemand uit een andere kerk, lid van de kerk, waarin men geboren en gedoopt wordt. Maar de spanning, die er gelegen is en steeds moet blijven in het betrachten van het ambt aller geloovigen, welke de ware, de wettige kerk zij, is er bij velen grondig uit. De kerk staat in het leven van vele geloovigen niet slechts op de tweede plaats, maar op de zooveelste plaats; ergens heel achteraan. Alleen bij kerkelijke conflicten vlamt bij sommigen nog eens wat hartstocht op.

Dit is een toestand, die onder geen beding zóó mag blijven. Ik wees er in Libertas reeds op: als Christus de kerk den naam geeft van Zijn eigen Lichaam, een naam, dien Hij aan geen enkele andere instantie of organisatie geeft, dan wijst dit er wél op, dat in Zijn oog de kerk een van de belangrijkste dingen is; en moet zijn in het geloofsleven van ieder christen.

Daarom mag het debat, wilt ge, het gesprek over de kerk, niet iets blijven, waar men geen interesse voor heeft, dat men vervelend vindt, dat men ongeestelijk vindt, en wat dies meer zij! In een waarachtige christelijke samenleving moet altijd de spanning aangaande de wettigheid van de kerk, waar men lid van is, levendig blijven.

Ook een niet-kerkelijke organisatie, die zich christelijk wil blijven noemen op gerechtvaardigde gronden, die zich b.v. baseert op den Bijbel, die het christelijk leven onder haar leden wil bevorderen, mag nooit het debat over de wettigheid van de kerk tegenstaan.

Natuurlijk wijst zulk een debat op een gebrokenheid in het christelijke leven; een gebrokenheid, die wij niet kunnen ontkennen, om de heel eenvoudige reden, dat die er is. Alleen vereenigingen, die bestaan uit leden van slechts één kerkgenootschap, zullen zulke debatten onderling niet behoeven; een vereeniging van Roomsche studenten zal de wettigheid der Roomsche kerk allicht als grondstelling aanvaarden; zulk een vereeniging zal vanuit die grondstelling kunnen gaan bouwen aan het Roomsche studentenleven; zulk een vereeniging zal allicht ook innerlijk veel sterker zijn.

Zulk een vereeniging is de S.S.R. niet. Deze wil haar leden recruteeren alleen uit de kringen, die de gereformeerde belijdenis zijn toegedaan, maar waarvan de belijders lid zijn van verschillende, nog al uiteenlopende kerkgenootschappen.

P. JASPERSE

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

UIT AMERIKA. VIII.

Wie uit Nederland in Amerika komend, daar een poosje meeleeft wordt telkens getroffen door een zekere oppervlakkigheid, welke het amerikaansche leven in schier elk opzicht openbaart.

Dat geldt ook van het vereenigingsleven, het organisatieleven van de jeugd en van mannen- en vrouwenvereenigingen.

Zoo is het b.v. nergens de gewoonte om de onderwerpen die men behandelen wil door een inleider te laten inleiden. Men komt samen, bijna steeds onder leiding van den plaatselijken predikant, die zoowel de vergaderingen van de vrouwen- als van de mannenvereenigingen te leiden heeft, een Schriftgedeelte wordt gelezen en daarover begint men dan maar, geheel onvoorbereid te praten.

Wel is er een bond van mannenvereenigingen, die een soort van leidraden uitgeeft voor Schriftstudie, maar van eenige methodiek daarbij is geen sprake. Er worden een paar algemeene opmerkingen gemaakt en verder wat vragen gesteld en overigens moet ieder er maar het zijne van denken. Elke opinie is welkome en ik heb het nog nooit meegemaakt, dat de voorzitter aan het einde der bespreking een conclusie trok. De vereeniging die ik verschillende malen bezocht heb behandelde den brief aan de Hebreëen. Daarmee was men al een heelen tijd bezig, ingevolge de leidraden van den Bond, die tekst voor tekst deze stof behandelt. Er wordt slechts om de veertien dagen vergaderd en op die manier kan men jarenlang bezig zijn met de bespreking van een Bijbelboek. Het verloopt dan ook meer in een tekst- dan in een Schriftbespreking. Men ziet tenslotte door de boomen het bosch niet meer. Van eenig verband tusschen bepaalde tekstgroepen heb ik niets kunnen bespeuren, en nog minder van een begrip en vasthouden van den geheelen brief, dien de Apostel schreef aan de Joden. Het laatste wat ik meemaakte was de bespreking van Hebreëen elf, de „galerij der geloofshelden“ of de „wolk der getuigen“ zooals de Apostel er zelf van zegt.

In de bespreking kwam de vraag op of hiermee nu wel het „zaligmakend geloof“ bedoeld kon zijn, immers het leven van Simaon en van Rachab de hoer en van het Israëlietische volk zelf, dat „in het geloof door de Rode Zee is doorgestaan“ wijst er op, dat hier iets anders dan het zaligmakend geloof bedoeld moest zijn.

Uit de bespreking kwam toen naar voren, dat er verschillende soorten van geloof zijn, immers men heeft geleerd, dat er naast het zaligmakend geloof ook een historisch geloof, een tijdgeloof en een wondergeloof bestaat. Toen ging men zich er in verdiepen welke soorten van geloof al die menschen, die in het elfde hoofdstuk genoemd worden, wel gehad kunnen hebben. Toen tenslotte iemand de opmerking maakte, dat in de hollandsche vertaling toch stond „door HET geloof“, en dit bepalend lidwoord toch wel op het zaligmakend geloof wees, werd geantwoord dat de engelsche vertaling dit bepalend lidwoord niet heeft, doch alleen maar: „by faith“. Tenslotte werd besloten aan den professor in het grieksch aan het Calvin College te vragen, wat de grondtekst precies zegt, misschien kon dat wat meer licht brengen.

Dit alles geschiedt onder leiding van een predikant die zelf aan Calvin College gestudeerd heeft.

Dit bewijst wel hoe weinig diep de Schriftstudie gaat in Amerika, zelfs onder predikanten. Men heeft geen oog voor het organisch verband, voor de doorgaande lijn van een Bijbelboek, voor een hoofdbedoeling uit een betoog, dat de Schrift geeft. Toen tegen al deze dwaze redeneeringen in de opmerking werd gemaakt, dat de Apostel in hoofdstuk elf bezig is aan den climax van al hetgeen hij daar vóór gezegd heeft en de Heilige Geest als het ware worstelt om het den geloovigen uit de Joden duidelijk te maken, welke de betekenis van den Schaduwendienst is geweest, en hoe de heiligen van het Oude Verbond dit als ziende den Onzienlijken aanvaard en beleden hebben en dat de inhoud van het geloof is: Jezus Christus en er naast dit geloof geen ander geloof zijn kan en heel het elfde hoofdstuk allen zin en betekenis verliest als men dit Schriftuurlijk geloof er uit weg neemt, begreep niemand wat er gezegd werd.

Dit is wel heel droef, want men houdt op die manier geen Heilige Schrift meer over, en blijft de Bijbel een gesloten boek.

Ik wijt dit aan de oppervlakkigheid waarmee men in Amerika met de dingen het geestelijke leven betreffende omspringt.

Er is geen lust tot diepgaand onderzoek en een nalen van de bronnen. Lezen doet men in Amerika niet, men houdt van „society-life“, van het gezelschapsleven en wanneer dit ook maar door middel van de mannenvereeniging bereikt wordt is men er al tevreden mee. Men kijkt u verbaasd aan wanneer men vertelt hoe in Nederland een inleiding tot stand komt en een lid soms twintig minuten of een half uur achtereen aan het woord is om de stof in te leiden en daarbij studie

maakt van handboeken en bijbelcommentaren.

Dat alles is radicaal vreemd aan Amerika.

Ik geloof dat dit alles ook verband houdt met een materialistischen inslag, waardoor het amerikaansche leven zich kenmerkt, en waardoor de abstracte dingen niet meer de plaats krijgen die zij hebben moeten.

Amerika leeft uit de leer van het pragmatisme. „Does it work?“ vraagt hij. Is het practisch en heeft het effect? Daarom heeft hij verstand van technische dingen, weet precies hoe een auto in elkaar zit, hij ziet er de nuttigheid van, in het dagelijksche gebruik, maar al wat zweemt naar abstracte geestelijke zaken mist zijn intense belangstelling. Je doet er in de practijk niets mee. Vandaar ook zijn geringe schatting van het intellectuele leven en zijn totaal gemis aan interesse voor alles wat van geen practisch nut voor hem is. Wetenschap kan hij alleen maar gebruiken voor zoover zij dienstig is voor de gezondheid van zijn gezin, zijn vee en zijn land. Kunst gaat hem volstrekt niet aan. Een mooi gedicht weet hij niet te genieten, zin en begrip voor historie heeft hij niet, de ontwikkeling en de politieke tendenzen van andere landen hebben alleen zijn belangstelling voor zoover Amerika er mee te maken kan krijgen en dus hij er persoonlijk belang bij heeft.

„Does it work?“ en als het „niet werkt“, d.w.z. wanneer het niet past in het schema van zijn materialistisch denken komt het op de tweede plaats.

Dit wil niet zeggen dat hij aan den dollar vast zit. Hij doet dit in geen geval meer dan de Nederlander vast zit aan zijn gulden. Voor kerk en school heeft hij veel over. Er worden groote bedragen gegeven voor het onderhoud van de scholen. Maar ook hiervan geldt het dan ook: „does it work?“ d.w.z., heeft het practisch nut? Het onderwijs is bijzaak. Er wordt meer gedaan aan sport dan aan studie. De leermiddelen zijn bijna alle precies gelijk aan die van de openbare scholen, dezelfde leesboeken, dezelfde geschiedenisboeken en taalboeken. Maar de kinderen blijven in eigen milieu en dat is de hoofdzaak, daar heeft hij vast voor over.

Natuurlijk laat dit pragmatisme niet na ook het kerkelijke- en vereenigingsleven te stempelen. Als Nederlander stuit men er telkens op en vraagt men zich af hoe de Amerikaan in deze geestelijke armoede kan blijven leven. En wat blijft er over wanneer dit pragmatisme zelf eens niet meer beantwoordt aan het: „does it work?“ Want ook in het nu nog zoo welvarend Amerika doen zich verschijnselen voor die er op wijzen, dat er problemen zijn, die door geen pragmatisme uit den weg te werken zijn. Het Amerika van vandaag is een ander dan dat van twintig jaar terug, heeft reeds menig Amerikaan mij verzekerd. En het beeld dat het morgen vertoonen zal, zal er nog minder op gelijkjen.

En zal de gereformeerde jeugd dien dag staan kunnen, dan zal het meer geestelijke diepte moeten kennen dan het nu heeft. En de organisaties van de gereformeerde mannen- en vrouwenvereenigingen kunnen hiertoe den weg bakenen, wanneer zij zich werkelijk aan de studie gaan geven en er meer in zien dan een stukje van hun society-bestaan.

v. S.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater,

Wij zetten ons verhaal over den triomf der wereld met haar natuurwetenschap over de kerk nu voort.

Russell wijst er op, dat de vinding van Copernicus nog viel in de zestiende eeuw, in de dagen der groote Reformatie, en toen niet aanstonds groote opschudding verwekte.

De Roomsche kerk bleef tamelijk rustig onder het geval, totdat het concilie van Trente er was geweest.

En de groote reformatoren wezen Copernicus' leer wel af, maar de kerk van Rome beschikte over meer machtsmiddelen dan de nationale reformatiekerken. Dat was een voordeel, zegt Russell, want de kerk keert zich altijd tegen alles wat de menschheid geluk en helderder licht en vooruitgang kan schenken.

Gij ziet, dat hij van de kerk niet veel hebben moet. Luther, dus zegt hij, spotte met den inval van Copernicus, die zelf verklaarde, dat zijn leer niet tegen de Schrift inging, waarin hij later groot gelijk kreeg. Hij droeg zijn eerste werk zelfs op aan den Paus.

Calvin wilde ook van de meening, dat de aarde zou wendelen om haar as, niets weten. Zouden wij de autoriteit van Copernicus, dus zeide hij, zetten boven die der Schrift? In Psalm 93 lezen wij toch: ook is de wereld bevestigd, zij zal niet wankelen.

En het is waar, dat Calvin zich de aarde dacht als een plat vlak.

Wij lezen in zijn Institutie, I.V. 11: „hoe overvloedig heeft niet het gansche volk der wijsgereen zijn domheid en onbetekenendheid in dit opzicht bewezen? Want om nu maar anderen te laten loopen, die nog veel ongerijmder dingen in hun dwaasheid bazelen: Plato, die onder allen de meest godsdienstige en meest bezonnene is, zinkt zelfs in het niet met zijn bewering van een zonden half.“

Echter, dit mogen wij niet vergeten, al wat Calvijn daar zegt van de majesteit van den Schepper aller dingen, naar de Schrift, blijft onwankelbaar staan. En het is merkwaardig, dat, als hij in dit verband spreekt van beuzelingen, de trotsche natuurwetenschap hem daarin ten slotte gelijk heeft gegeven.

Na Copernicus zetten de natuurkundigen hun op zich zelf mooden arbeid, waartoe God de Heere hun de kracht en het licht gaf, voort. De dwaasheid lag eigenlijk geheel aan den kant der wereld, die bij elke nieuwe vinding de spottende vraag stelde: en waar blijft nu de Bijbel?

Want de Bijbel spreekt van het wereldbeeld immers niet anders dan de grootste natuurphilosof, die des morgens constateert, dat de zon opgaat en des avonds, dat zij ten onder neigt.

En als God de Heere Jozua's bede verhoorde en de zon bleef stilstaan, dan bleef zij toch staan aan den hemel, al was dit dan ook, doordat God de rotatie der aarde voor een moment stil legde?

Na Copernicus kwam dan Tycho Brahe, die nog wel wilde, dat zon en maan draaiden om de aarde, maar dat de planeten zich om de zon bewogen.

Echter met Kepler en Galilei werd dan, naar Russell zegt, de Roomsche kerk wakker.

De regering Gods scheen haar toe in gevaar te komen en Russell meent dan, dat dit ook zoo is. Vooral toen Newton kwam, die zelf niet aan loochening van God dacht, maar Zijn werkzaamheid beperkte.

Immers de grootte Grieksche wijsgeeren zeiden nog, dat het de goden waren, die de beweging in stand hielden. Maar toen de natuurkundigen de wet ontdekten, dat een levenloos ding, eens in beweging, die beweging zou voortzetten, zoolang niet een zekere oorzaak haar stuitte, werd alles anders.

Want nu was er alleen maar een eerste stoot noodig. Als alles zich bewoog, zette het uit eigen kracht die beweging voort.

De hand des Heeren gaf dus alleen dien stoot. De Schepper was slechts noodig voor een oogenblik vóór den aanvang.

Echter, toen de wetenschap de aarde begon te zien als een stipje in den kosmos, toen moest wel allengs het geloof, dat de schepping de glorie van God verkonidigde, ten eerste worden bedreigd.

Het is een dwaze redeneering, maar zoo dachten dan toch de menschen, die de natuurwetenschap zetten boven de Schrift.

En daarom ging de Kerk, zegt Russell, Guardino Bruno verbranden en legde zij Galilei het zwijgen op. Hij moest, wilde hij zijn leven redden, zijn wetenschap verloochenen.

Russell is echter weer zoo eerlijk met erop te wijzen, dat niet alleen de Kerk zich verzette tegen Copernicus' vinding, maar dat heel de geleerde wereld zulks deed.

Het was ook geen wonder. Copernicus ried maar iets, maar daar waren toen eigenlijk geen argumenten voor zijn stelling.

In 1925 verscheen een interessant werk van E. A. Butt over de „Methaphysical Foundations of Modern Physical Science“, en die geleerde zeide, dat, als alle empirische wijzen van onzen tijd hadden geleefd in de dagen van Copernicus en Kepler, zij zich geheel aan de zijde van de Kerk zouden hebben geschaard.

De natuurkundigen, zoo verklaart deze geleerde, vinden allerlei dingen bij geluk en zij zijn even bijgeloofig gemeenlijk als de geleerden in de middeleeuwen. Er is heelemaal voor de wetenschap geen reden om zich zoo hoog te verheffen boven den godsdienstigen mensch, die vasthoudt aan eenmaal aangenomen weten.

Trouwens Russell geeft zelve toe, dat het den huidige natuurkundigen zwaar valt om Newtons opvattingen omtrent de absolute ruimte op te geven voor de stellingen der quantum mechanica, de beweringen van Einstein met zijn relativiteit der beweging.

Dat de Kerk de wetenschap, ook de natuurwetenschap zou tegenhouden is ook al moeilijk vol te houden, aangezien die wetenschap juist opbloeit op het gebied, waar het Woord Gods de wereld mocht ingaan.

Op zichzelf zegt het inzake de regering Gods toch niets of men meent dat er snelheid van beweging is, of dat wij slechts aan versnelling moeten denken.

Maar nu komt dan het niet onvermakelijke slot der historie van den strijd tussen kerk en wetenschap, godsdienst en natuurkunde.

De zaak stond eerst zoo: de wetenschap zei, dat de aarde het vaste middelpunt is van het heelal en dat heel het hemelgewelf zich dagelijks bewoog om dat grootsche centrum: de aarde. En dat zou dan aan den mensch ook een bijzondere betekenis geven. Het waarom is thans moeilijk te begrijpen. Maar zoo sprak dan de natuurwetenschap daarover, toen zij ontdekte, dat de aarde draait om haar as, eens in de vierentwintig uren, en dat de kleine planeet, de aarde, eens per jaar om de zon zich beweegt in elliptische lijn, terwijl heel het zonnestelsel maar een klein onderdeel weer is van dien gansch grooten kosmos met zijn vele zonnestelsels en zijn machtige beweging door de ruimte.

Had de mensch bij dit alles niet moeten zeggen: wat is God de Heere. Die dit alles schiep en onderhoudt in Zijn voorzienigheid, toch groot? En is het niet een groote rijkdom voor den mensch, als hij zich een gehoorzaam kind mag weten van dien Drieenigen God. Die de aarde heeft verkoren, dat kleine, schijnbaar onbeduidende lichaam, om daarop Zijn wonderlijke ge-

nade te werken voor de van hem afgevalen menscheid?

Maar de trotsche natuurkunde zeide het anders. Nu wist men, dat de aarde draait om haar as, en dat zij zich voorts beweegt om de zon, en dat zij een heel kleine planeet is, een speelpunt in vergelijking met heel den kosmos.

En dus, zoo was dan het hoogwetenschappelijk besluit: God is er niet en de Bijbel is weerlegd. Alsof niet juist Gods heilig Woord ons leert, dat God de Heere het kleine heeft uitverkoren, om het groote te beschamen.

Nu was de Kerk zeker niet bang voor de wetenschap, maar wel voor haar ongelooftropaganda.

En dit heeft er toe geleid, dat zij in plaats van in stil vertrouwen op de vastheid van het Woord, heel zocht in een verweer, dat later niet verstandig bleek.

Het is dan ook heel goed te verklaren, dat Rome dat de Schrift verzwakte en menselijke stellingen op haar plaats zette, in het geval met Galilei tot geweld de toevlucht nam, en dat de Reformatie zulks niet deed.

Maar dit neemt niet weg, dat inderdaad de Christenheid meer dan eens onnoodig geschokt werd door de ontdekkingen der natuurwetenschap, inzonderheid door de wijze, waarop deze door het ongelooft, door de Gode vijandige wereld, werden benut in den strijd tegen de Kerk des Heeren.

Wat met de natuurwetenschap voorviel, biedt het treffend voorbeeld van het ongerechtvaardigde van zulke vrees.

Hoe wordt het toch met den Bijbel, zoo schreef een verontruste christin eens aan Da Costa? Zijn antwoord was: wees maar gerust; daar zal de Heere van het Woord wel voor zorgen.

Welnu — Bertram Russel beëindigt zijn verhaal over het conflict, dat wij thans bespreken, aldus: sinds de meest moderne beschouwing alle beweging voor relatief, betrekkelijk, verklaart, is de vraag, of de zon om de aarde draait, dan wel de aarde om haar as, niet meer dan woordenspel. Het een is even goed waar als het ander.

Of men nu zegt: Jan is de vader van Piet, dan wel Piet is de zoon van Jan, dat maakt toch geen verschil.

Russell zelf weet niet, wat hij van het geval denken moet. Want hij heeft tegen de theorie van de relatieve beweging dit bezwaar, dat men dan moet aannemen, dat de sterren vlugger zich bewegen dan het licht. Deze moeilijkheid blijft dus.

En als hij er op heeft gewezen, dat de huidige wetenschap gebroken heeft met Newtons hypothese omtrent ruimte en tijd — men spreekt nu liever van „ruimte-tijd“ en meent zelfs over het verschil tussen geest en stof te zullen heenkomen — dan eindigt hij zijn werk met op te merken: wat is getal? En wat is ruimte? En wat is tijd? En wat is geest en wat is stof? Ik beweer niet, dat wij op die vragen thans een bevredigend antwoord kunnen geven. Maar wij zijn op weg.....

Daar staat nu de natuurwetenschap met haar z.g. „wetten“, die den grooten Schepper uit Zijn werken zouden verdrijven.

Thans constateert een natuurkundige, dat er zulke vaste natuurwetten niet zijn.

Maar ook de Kerk heeft reden om beschaamd zich af te vragen: waarom zoo bevreesd, alsof God de Heere niet voor de vastheid van Zijn Woord zou zorgen?

En beide mogen wel in diepe ontroering uitroepen: God is groot en wij begrijpen het niet.

Gansch de schepping is van Zijn heerlijkheid vol. Halleluja! Looft God in Zijn heiligdom, looft Hem in het uitspaniel zijner sterkte.

Met hartelijke groeten en heilbiede uw toegenegen

MARNIX.

De z.g. oecumenische „synode“, I.

We hebben reeds een en ander opgemerkt over de „synode“, die noch „oecumenisch“, noch „synode“ was. Maar een volledig verslag zal onze lezers wel interesseeren — ook voor de toekomst. We vinden het in „Die Kerkblad“ (Zuid-Afrika) van 7 Maart 1947, en hopen het in gedeelten achtereenvolgens te plaatsen. Alleen laten we den tekst der (ver)vangingsformule weg, die kennen onze lezers waarschijnlijk beter dan de meeste synodocraten.

Hier volgt het eerste gedeelte:

Verslag van deputate na die eukumeniese sinode, gehou te Grand Rapids, Michigan, V. S. A., 14—30 Aug. 1946.

Aan die eerv. generale sinode van die Geref. Kerk: Eerv. voors. en broeders.

U deputate wat benoem is deur die spesial sinode van 1946 om ons kerk te verteenwoordig op die bogenoemde eukumeniese sinode het die eer om as volg te rapporteer:—

A. — INLEIDENDE OPMERKINGE.

1. Vanweë die ernstige siekte van prof. dr J. D. du Toit, wat deur die eerv. Kuratorium aangewys is as primus-afgevaardigde, moes die secundus, pry. S. du Toit, in die plek van sy hooggel. gaan.

2. Gedurende Maart 1946 het u deputate 'n brief gerig aan die sekretaris van die betrokke komitee van die Christelike Geref. Kerk in die V.S.A., waarin gewys is op die moeilikhede met passaat vanweë die abnormale werelstoestande en waarin gevra word of dit nie miskien wenslik sou wees om die sinode 'n jaar uit te stel nie. 'n Afskrif van die brief is ook aan die Nederlandse komitee gestuur. Daarop antwoord ontvang is dat die Nederlandse broeders voorkeur gee aan Aug. 1946. Aan die begin van Junie is 'n uitvoerige kabel na die V.S.A. gestuur, waarop die volgende antwoord ontvang is: „Kan geen passaat waarborg tot twee weke voor tyd van vertrek.... dink dat u geen moeilikheid sal ondervind nie.... telegrafeer dat u kom.“ Hieruit het dit vir u deputate duidelik geword dat dit vir die Nederlandse en Amerikaanse broeders 'n groot teleurstelling sou wees as die sinode uitgestel word. Na raadpleging met enige broeders het u deputate besluit om te gaan, veral toe dit blyk dat ons wel passaat van hier kon verkry.

3. Onder die seënende Hand van onse God was die reis van u deputate in albei rigtinge besonder voorspoedig. Die verblyf in die V.S.A. het egter veel langer geduur as wat die oorspronklike gedagte was, mede als gevolg van die staking van die seelui.

4. U deputate is besonder vriendelik deur die Amerikaanse broeders en susters ontvang. Geen moeite is ontzien om ons tuis te laat voel nie. Ons wil aanbevel dat die eerv. sinode 'n brief van bedanking aan die Christ. Geref. Kerk stuur.

B. — DIE VERLOOP VAN DIE SINODE.

1. Bidstond: As roepende kerk het die Fuller-Avenue-gemeente in Grand Rapids opgetree. Op Dinsdagaand, 13 Aug., is in die kerkgebou van hierdie gemeente 'n bidstond met die oog op die werk van die sinode gehou. Prof. L. Berkhof, emeritus-professor van Calvin Seminary en voorsitter van die sinodale deputaatskap insake 'n eukumeniese sinode, het die Woord bedien en op grond van Efes. 4: 12—15 gespreek oor: „Die geestelike wasdom van die heiliges“. Sy hoogtel. het verklaar dat die vergadering van die sinode 'n gebeurtenis van geskiedkundige betekenis is. Hierdie sinode moet grondleggende werk doen en dit is belangrik dat ons sal bou op die enigste fondament, n.l. Jesus Christus. Na mate ons toeneem in Christus sal ons nader aan mekaar kom. Hierdie geestelike wasdom eis egter lojale aanhanklikheid aan die waarheid soos geopenbaar in die Woord van God. Aan die ander kant moet die waarheid in liefde gespreek word. Ywer sonder liefde en liefde sonder waarheid is uit die Bese. As ons die waarheid in liefde spreek, sal God ons swakke poginge seën.

Hierna het ds I. van Dellen, een van die afgevaardigdes, voorgedaan in gebed. Ons hoop dat sowel die preek van prof. Berkhof as hierdie gebed in Die Kerkblad geplaas kan word, omdat hieruit blyk in watter gesindheid die werksaamde begin is. Uit die gebed haal ons net die volgende sinne aan: „Verenig ons meer en meer in die ware geloof. Gee dat die eenheid in leer mag blyk te wees eenheid in krag, en dat hierdie sinode weë en middele mag vind, waardeur die kerke hier verteenwoordig en ander kerke wat staan vir die waarheid wat eenmaal aan die heiliges oorgelewer is, nader aan mekaar mag kom en skouer aan skouer mag staan, terwyl hulle die oorloë van die Here veg en die Woord van God verbrei. Gee dat hierdie vergadering mag dien as instrument om ons kerke tot nuwe reformatie te bring. Gee dat hierdie sinode voorbereidend en grondleggend mag wees vir 'n eukumeniese sinode waarin alle kerke verteenwoordig sal wees wat trou is aan die gereformeerde oortuiging. Gee aan die broeders met die oog hierop wysheid en harte vol van liefde, terwyl hulle die eer van u Naam nastreef en die ware belange van u kerk. Neem weg alles wat ons in hierdie groot werk kan hinder. Ban uit ons harte alle selfsug en alle hoogmoed.“

2. Afvaardiging: Die Geref. Kerke van die Nederlandse was verteenwoordig deur prof. dr G. Ch. Aalders, prof. dr G. C. Berkouwer, dr J. Hoek en oudl. A. Warmaar. (Die tweede ouderling is verhinder.)

Van die Chr. Geref. Kerk was teenwoordig: Prof. L. Berkhof, prof. D. H. Krommings, ds I. van Dellen, ds E. F. J. van Halbeema, dr J. T. Hoogstra, dr H. Kuiper en oudl. dr E. Y. Monsma, dr L. Flokstra, br. G. Buist en br. F. Keegstra.

Van die Geref. Kerk in Suid-Afrika was teenwoordig: Prof. dr S. du Toit, dr P. J. S. de Klerk en oudl. dr H. G. Stoker.

Die professore van die „Calvin Seminary“ (die Chr. Geref. Kerk) wat nie afgevaardig was nie, is deur die sinode versoek om as adviseurs op te tree. Ook aan prof. dr N. B. Stonehouse van die Westminster Theological Seminary, afgevaardig deur sy kerk (die Ortodoks-Presbiteriaanse) om die sinode as toehoorder by te woon, is adviserende stem verleen.

3. Groete: 'n Brief met seënswense van prof. dr J. D. du Toit is voorgelees, waarin sy hoogtel. sy blydskaap uitspreek oor die feit dat 'n lang gekoesterde ideaal nou werklikheid geword het en waarin dr Du Toit sy innige spyt te kenne gee dat dit vir hom nie moontlik was om die sinode by te woon nie. Dr Charles Vincze van die Vrye Magyar-Geref. Kerk (Hongaars) bring die groete van sy kerk oor en spreek die hoop uit dat hierdie kerk ook uitgenodig mag word na toekomstige eukumeniese sinodes.

4. Openlike Verklaring: Al die afgevaardigdes het deur op te staan hun instemming betuig met die Openlike Verklaring van die Gereformeerde Kerke. Die Formulier van die Chr. Geref. Kerk in Amerika is gebruik.

5. Moderamen: Nadat besluit is dat die notule in Engels gehou sal word, omdat dit die offisiële taal van die uitnodigende kerk is en die wenslikheid uitgespreek is dat die eerste scriba 'n broeder uit Amerika sal wees met die oog op die finale redaksie van die Handeling, sook dat al drie Kerke op die moderamen verteenwoordig sal wees, is hierdie liggaam soos volg saamgestel: Voors. prof. L. Berkhof; ondervoors. prof. dr G. Ch. Aalders; scriba ds E. F. J. van Halbeema; hulp-scriba prof. dr S. du Toit.

6. Kommissies: Deur die moderamen is die volgende